

המסלול להכשרת מורים לחינוך מיוחד

ראש המסלול: ד"ר ענת משה
שעות קבלה: יום ה' 10:00-12:00 (בתיאום מראש)
מיקום: דקל 423 (חדר 3)
anat.moshe@beitberl.ac.il | 09-7476251

מינהל סטודנטים: מאיה קוץ
מיקום: דקל 425
טלפון: 09-7476230
דואר אלקטרוני: mayak@beitberl.ac.il

סגל המסלול: גב' שרונה אליאס-מרכוס, ד"ר אשרת גזל, גב' ניצן דעדוש-סטפן, גב' אריאלה הלוינג, ד"ר שרה זדונאסקי, ד"ר מטי זכאי-משיח, ד"ר רינת מיכאל, ד"ר ענת משה, ד"ר בלומה סגל, ד"ר עינת קליידר-טסלר, גב' חגית קציר, ד"ר מרסל קרוגר

הלימודים במסלול לחינוך מיוחד מיועדים להכשיר מורים וגננות מומחים להוראה ולטיפול בילדים עם מוגבלות הלומדים במסגרות חינוכיות שונות, החל משילוב בכיתות או בגנים רגילים ועד בתי ספר או גנים במסגרות חינוך מיוחד. מטרת העל של המסלול היא טיפוח תפיסת עולם חינוכית הרואה ערך בזכות להתפתחות אישית של כל תלמיד במטרה לשלב אותו באופן המיטבי בחברה. זאת, באמצעות מתן כלים להוראה מותאמת ולטיפול למידה חברתית-רגשית. ההכשרה במסלול מכוונת גם לפיתוח תחושת מסוגלות אישית של הסטודנטים והעצמת יכולותיהם לשילוב של תלמידים עם מוגבלות במסגרות החינוך הרגילות. הלימודים במסלול מורכבים מלימודי יסוד ומלימודי מוקד בהתייחס למגוון אוכלוסיות (לקויי למידה, לקויי התפתחות, לקויי שפה, חירשים וכבדי שמיעה, והפרעות רגשיות והתנהגותיות) והינם מתואמים עם הלימודים בחוג לחינוך מיוחד.

רכיבי תוכנית הלימודים במסלול

1. לימודי חינוך והוראה

תחום זה כולל לימודי תשתית עיוניים ויישומיים, הנחוצים כבסיס לעבודת החינוך וההוראה. הלימודים בשנים א' ו-ב מתקיימים במסגרת למידה ייחודית: מרח"ב = מרחב רבגוני חינוכי בינתחומי. הלימודים במרח"ב מתקיימים במשותף עם תלמידי שאר המסלולים ועוסקים בסוגיות מרכזיות בקשר שבין חברה וחינוך, בבירור הזהות מקצועית של הלומדים כאנשי חינוך, באוריינות שפתית לאקדמיה, בחקר למידה משמעותית בכיתה, ביזמות וחדשנות בשדה החינוך ועוד (הפירוט בטבלה להלן). המרח"ב כולל התנסויות בדרכי למידה חדשניות, הרצאות, סדנאות, סיורים ופעילויות מגוונות.

2. הכשרה קלינית

במסגרת ההכשרה הממוקדת לחינוך המיוחד משתתפים הסטודנטים בהתנסות מודרכת בהוראה, ובה הם נחשפים למגוון מסגרות ושירותים הניתנים על ידי מערכת החינוך המיוחד, ומתנסים בעבודה חינוכית-טיפולית עם תלמידים שיש להם מוגבלות וצורך חינוכי ייחודי. צוות של מדריכים פדגוגיים ומורים חונכים מלווה את ההתנסות. **בשנה א'** ייערכו סיורים להיכרות עם מסגרות חינוכיות שונות. **בשנה ב'** ההתנסות מוקדשת להוראת תלמידים עם לקויות למידה הלומדים בבתי ספר יסודיים. בשנה זו הסטודנטים משתתפים גם בסדנת הוראה מותאמת אוריינות, הכוללת התנסות בהערכה ובהוראה

אינדיבידואלית לתלמידים המתקשים בקריאה ובכתיבה.
בשנה ג ההתנסות היא בזיקה למוקד שבחר/ה הסטודנט/ית. בשנה זו הסטודנטים משתתפים גם בסדנת הוראה מותאמת בחשבון, הכוללת התנסות בהערכה ובהוראה אינדיבידואלית לתלמידים המתקשים בחשבון.

ציון עובר בקורסי התנסות המודרכת הוא 70.

3. לימודים דיסציפלינריים

הלימודים הדיסציפלינריים הם לימודי ידע-התוכן הנדרש למחנכי החינוך המיוחד, והם כוללים שילוב חוגים: החוג לחינוך מיוחד בשילוב עם חוגי מקצועות ההוראה הנלמדים בבית הספר. מבנה הלימודים הדיסציפלינריים נקבע בהתאם לנתיב הלימודים של כל אחד מהסטודנטים (הפירוט יובא בסעיפים על הנתיבים להלן).

4. לימודי העשרה

אוריינות אקדמית, קורס בחירה ולימודי אנגלית

5. לימודי חובה

עזרה ראשונה

ביטחון ובטיחות וזהירות בדרכים

*** מעורבות סטודנטים בפעילות בקהילה**

השתתפות בפרויקט 'מעורבות חברתית' תאפשר לסטודנט להמיר את הפעילות החברתית בקרדיט אקדמי. לפרטים ראו: 'דקאן הסטודנטים', בעמ' 10

*** התמחות בהוראה (סטאז) וחניכה מקצועית במסגרות החינוכיות**

כל בוגר המסלול מחויב בשנת סטאז' על מנת לקבל רישיון הוראה ממשד החינוך. לפרטים ראו: 'פורשים כנף', בעמ' 251.

נתיבי הלימוד במסלול לחינוך מיוחד

1. נתיב בית הספר (גילי 6-21)

הלימודים בנתיב זה מקנים תעודת הוראה ללימוד בבתי ספר מיוחדים, בכיתות חינוך מיוחד ובכיתות משלבות במסגרות חינוך רגילות. הלומדים בנתיב זה יבחרו נוסף לחוג בחינוך מיוחד שתי חטיבות דיסציפלינריות.

2. נתיב בית הספר (גילי 6-21) עם תעודת הוראה לבית הספר היסודי או לבית הספר

העל-יסודי (מקנה כפל הסמכה)

הלימודים בנתיב זה מקנים תעודת הוראה ללימוד בבתי ספר מיוחדים, בכיתות חינוך מיוחד ובכיתות משלבות במסגרות חינוך רגילות, וגם תעודת הוראה במקצוע ההוראה בבית הספר היסודי הרגיל או בבית הספר העל-יסודי הרגיל.

3. נתיב בית הספר (גילי 6-21) עם התמחות חינוכית

הלימודים בנתיב זה מקנים תעודת הוראה ללימוד בבתי ספר מיוחדים, בכיתות חינוך מיוחד ובכיתות משלבות במסגרות חינוך רגילות. הלומדים בנתיב זה יבחרו נוסף לחוג בחינוך מיוחד לימודי התמחות חינוכית בקידום נוער או בחינוך בלתי פורמלי. על נתיב זה ראו בעמ' 137.

4. נתיב החינוך המיוחד בגיל הרך (לידה עד 6)

נתיב דו-חוגי המקנה תעודת הוראה לגילי הגן בחינוך המיוחד ובחינוך הרגיל. כל הפרטים על נתיב זה ראו בעמ' 117

*הלימודים במסלול מיועדים לסטודנטים סדירים ולאקדמאים. תוכנית הלימודים להכשרת אקדמאים מפורטת להלן בעמ' 111

מבנה הלימודים בנתיבים השונים:

1. המסלול לחינוך מיוחד - נתיב ביה"ס (6-21)

ש"ש	תחום
1 2	מרח"ב – לימודי חינוך והוראה
1 8	הכשרה קלינית
5 6	סה"כ לימודים דיסציפלינריים חוג חינוך מיוחד (26) חטיבות הוראה (30)
4	לימודי העשרה
	לימודי חובה (ללא נקודות זיכוי)
90	סה"כ

2. נתיב בית הספר (6-21), עם תעודת הוראה לבית הספר היסודי (למעט מתמטיקה) או העל-יסודי

שעות שנתיות		תחום
12	מרח"ב – לימודי חינוך והוראה	1
22	הכשרה קלינית	2
52 (26) (26)	סה"כ לימודים דיסציפלינריים חוג חינוך מיוחד לימודים דיסציפלינריים (חוג אחד) ¹	3
4	לימודי העשרה	4
	לימודי חובה (ללא נקודות זיכוי)	5
90	סה"כ	

פירוט נושאי הלימוד וסדר הלימודים

נושאי הלימוד	אופן הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ בש"ש
1. לימודי חינוך						
מרח"ב שנה א						
אתגרי החינוך בעידן הפוסטמודרני	אסינכרוני	1				6
פסיכולוגיה התפתחותית	אסינכרוני	1				
דמוקרטיה, שוויון ומערכת החינוך בישראל	פא"פ	1				
לבחור בחינוך בחברה הישראלית	פא"פ	3				
מרח"ב שנה ב						
אוריינות שפתית באקדמיה	פא"פ		1			4
מחקר בשדה החינוך	פא"פ		1			

נושאי הלימוד	אופן הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ בש"ש
חינוך דיאלוגי ולמידה משמעותית			1			
חלופות בהערכת לומדים	אסינכרוני		1			
לימודי חינוך שנה ג						2
פיתוח זהות אישית ומקצועית של המחנך	פא"פ			1		
חדשנות פדגוגית	פא"פ			1		
2. הכשרה קלינית						
18 (נתיב 1) 22 (נתיב 2)						
התנסות בהוראה משלבת			4			
אסטרטגיות הוראה בחינוך משלב (מלווה התנסות)			2			
התנסות בהוראה ח"מ (מוקד)				4		
אסטרטגיות הוראה (מוקד)				2		
סדנה בהוראה מותאמת באוריינות			2			
סדנה בהוראה מותאמת בחשבון				2		
סדנת סטאז'					2	

	6					<p>לנתיב 2 בלבד: התנסות מודרכת בהוראה במסלול היסודי/ העל- יסודי + קורס דידקטיקה של הוראת המקצוע (הבוחרים בנתיב זה ישתתפו רק בסדנה אחת - בהוראה מותאמת באוריינות או בחשבון)</p>
--	---	--	--	--	--	------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

1 סטודנטים הלומדים חינוך מיוחד עם מתמטיקה ליסודי ילמדו סך הכל 94 ש"ש לפי הפירוט שיופיע בהמשך.

נושאי הלימוד	אופן הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ בש"ש
3. לימודים דיסציפלינריים²						
חוג חינוך מיוחד			26			52/56
חוגי מקצועות ההוראה : שתי חטיבות או חוג במקצוע הוראה				30		
				26		
4. לימודי העשרה						
אשנב לעברית				1		4
בחירה בין שני קורסי פסיכולוגיה מותאמי גיל : מתבגרים זהות ומיניות או למידה והסתגלות חברתית			1			
אנגלית ²				2		
5. לימודי חובה (ללא נקודות זיכוי)						
עזרה ראשונה				v		
ביטחון ובטיחות וזהירות בדרכים				v		
סה"כ 90						

החוג לחינוך מיוחד

ראש החוג: ד"ר ענת משה

שעות קבלה ראש החוג: יום ג' 16:00-17:00 (בתיאום מראש)

מיקום: דקל 423

anat.moshe@beitberl.ac.il | 09-7476251

סגל המרצים בחוג: ד"ר אפרת בנג'ו, יפעת בן זאב, ד"ר עינת ברעם-אשל, ד"ר שרית גדעוני, גב' אשרת גזל, ניצן דעדוש-סטפן, ד"ר אורית גילור, ד"ר שחר גינדי, גב' אריאלה הלוניג, ד"ר שרה זדוניאסקי, ד"ר בר זוהר-שי, ד"ר מטי זכאי-משיח, ד"ר דניאל וטלמן, ד"ר ענת משה, ד"ר בלומה סגל, גב' רינת קדמי-רינסקי, גב' חגית קציר, ד"ר מרסל קרוגר

הלימודים בחוג לחינוך מיוחד מבוססים על תפיסת עולם חינוכית-הומניסטית הרואה ערך חינוכי ואתגר בשילובם של תלמידים עם מוגבלויות במסגרות חינוך מתאימות, בחברה ובמסגרות עבודה. הלימודים בחוג לחינוך מיוחד מיועדים להקנות לסטודנט ידע עיוני ומחקרי רחב בתחום והיכרות עם אוכלוסיות לומדים עם מוגבלויות שונות. ידע זה יאפשר לו לגבש לעצמו תפיסת עולם חינוכית ערכית שתהווה תשתית לעבודתו בעתיד ולהמשך ההתמקצעות שלו בתחום.

מרכיבי תוכנית הלימודים בחוג לחינוך מיוחד

הלימודים מורכבים מלימודי ליבה (קורסי מבוא וקורסים מתקדמים) ומלימודי התמחות.

בשנת הלימודים השלישית כל סטודנט בוחר מוקד התמחות:⁴

בחירה זו מאפשרת להרחיב את הידע בתחום אחד מתוך עניין והתאמה אישית. המוקדים הם: **לקויי התפתחות** – מוקד זה עוסק בתלמידים עם מוגבלות שכלית התפתחותית ובתלמידים על הרצף האוטיסטי. השיעורים במוקד זה כוללים התייחסות למאפיינים של תלמידים אלה ולסוגיות הקשורות בהתאמת ההוראה ובדרכים לטיפול חלופות בתקשורת. דגש ניתן גם על דרכים לשילוב אוכלוסייה זו במסגרת החינוכית ובקהילה.

לקויי שפה, חירשים וכבדי שמיעה – מוקד זה עוסק בתלמידים עם קושי שפתי על רקע ירידה בשמיעה או על רקע נוירולוגי ו/או מוטורי, הלומדים במסגרות מיוחדות ומשולבות. מטרת מוקד זה היא להעמיק את הידע התיאורטי בחירשות ובלקויות שפה ובהשלכותיהן על התפתחות הילד בתחומים שונים. הקורסים כוללים גם הכרת אסטרטגיות לשיקום תקשורתי וחינוכי וכן שפת סימנים.

לקויות למידה – מטרת מוקד זה היא להעמיק את הידע התיאורטי בכל הנוגע לתלמידים עם לקות למידה הלומדים במסגרות משולבות או מיוחדות. שיעורי המוקד יעסקו בהקניית ידע ובהעמקה של המאפיינים הייחודיים לאוכלוסייה זו ושל תוכניות התערבות חינוכיות-טיפוליות אישיות ומערכתיות, מעבר לנלמד בקורסי הליבה.

הפרעות רגשיות והתנהגותיות - מוקד זה עוסק בתלמידים עם קשיים רגשיים ונפשיים אשר מתקשים להתנהג בצורה מקובלת. הקורסים במוקד זה יעסקו בהעמקת הידע על אוכלוסייה זו ובהקניית כלים לעבודה חינוכית-טיפולית עימה כגון שילוב דרמה וביבליותרפיה.

⁴ הסטודנטים של הכשרת אקדמיים בוחרים מוקד בשנה השניה

פירוט נושאי הלימוד וסדר הלימודים

נושאי הלימוד	אופן לימוד	א	ב	ג	ד	סה"כ	הערות
11							
קורסי מבוא							
מחשבת החינוך המיוחד	חובה	1					
אוכלוסיות עם צרכים נוספים	חובה	1					
היכרות עם מסגרות בחינוך המיוחד	חובה	1					
התפתחות אופיינית ולא אופיינית של שפה	חובה	1					
מבוא ללקויות למידה	חובה	1					
היבטים התפתחותיים ברכישת שפה כתובה	חובה	1					
איתור קשיים ברכישת חשבון א	חובה	1					סמסטר א
איתור קשיים ברכישת חשבון ב (תנאי מקדים: איתור קשיים ברכישת חשבון א)	חובה	1					סמסטר ב
סוגיות בשילוב			1				
גישות מתווכות בהוראה	חובה		1				
פסיכופתולוגיה וקשיי התנהגות	חובה		1				
9							
קורסים מתקדמים							
קשיים ברכישת אוריינות א (תנאי מקדים: היבטים התפתחותיים ברכישת שפה כתובה)	חובה		1				סמסטר א

נושאי הלימוד	אופן לימוד	א	ב	ג	ד	סה"כ	הערות
קשיים ברכישת אוריינות ב (תנאי מקדים: איתור קשיים בקריאה ובכתיבה א)	חובה		1				סמסטר ב
מבוא לשיטות התערבות בחשבון (תנאי מקדים: איתור קשיים ברכישת חשבון ב)	חובה		1				
נירוקוגניציה לחינוך מיוחד	חובה			1			
משפחה-קהילה- מערכת החינוך המיוחד	חובה				1		
חקר הוראת החינוך המיוחד				2			
סמינריון: 1) הורות – דרכי התמודדות בחינוך מיוחד 2) חוויית השילוב של תלמידים עם צרכים מיוחדים בחינוך הרגיל	בחירה בסמינריון אחד					2	

נושאי הלימוד	אופן הלימוד	א	ב	ג	ד	סה"כ	הערות
מוקדים							
6 בחירה במוקד אחד בהיקף 5 ש"ש + בחירה בקורס אחד ממוקד אחר 1 ש"ש							
1. מוקד לקויי התפתחות							
					1		סוגיות בחינוך חברתי מיני
					1		למידה של תלמידים ובוגרים עם מוגבלות שכלית התפתחותית
					1		תלמידים עם קשיים על הרצף האוטיסטי (ASD)
					1		מעורבות והשתתפות בקהילה וסנגור עצמי
					1		תקשורת תומכת וחליפית
2. מוקד לקויי שפה, חירשים וכבדי שמיעה							
					1		חירשים וכבדי שמיעה – היבטים קוגניטיביים, רגשיים וחברתיים
					1		מבוא לאודיולוגיה חינוכית
					1		שפה של ילדים עם לקויות שמיעה ושפה
					1		שפת סימנים למתחילים
					1		שפת סימנים למתקדמים
3. מוקד לקויי למידה							
					1		קשב ותפקודים ניהוליים

נושאי הלימוד	אופן הלימוד	א	ב	ג	ד	סה"כ	הערות
הבעה בכתב: תיאוריה, הערכה והתערבות				1			
שיטות התערבות וטיפול בקשיים בחשבון				1			
ליקויי למידה והתנהגויות סיכון				1			
שיטות ויסות התנהגות לתלמידים עם הפרעות התנהגות וקשיים רגשיים				1			

4. מוקד הפרעות רגשיות והתנהגותיות							
הסתגלות חברתית של תלמידים עם הפרעות התנהגות וקשיים רגשיים				1			
שיטות ויסות התנהגות לתלמידים עם הפרעות התנהגות וקשיים רגשיים				1			
דיאלוג פנימי ככלי העצמה למורה בחינוך המיוחד				1			
משחק תיאטרון ודרמה ככלי בחינוך המיוחד				1			
יסודות בבילותרפיים בספרות ילדים				1			

לימודים דיסציפלינריים – חוג במקצועות הוראה

*פירוט השיעורים בחוגים השונים מופיע בפרק החוגים בידיעון, עמ' 171

סטודנטים הלומדים בנתיב בית הספר (גילי 6-21) ילמדו 2 חטיבות בהיקף של 15 ש"ש כל אחת בלשון עברית, מקרא, תרבות ישראל, ספרות עברית וכללית, לימודי הסביבה וחקלאות, גיאוגרפיה, מתמטיקה ומדעי הטבע.

סטודנטים הלומדים בנתיב בית הספר (גילי 6-21) עם תעודת הוראה לבית הספר היסודי יבחרו בחוג בהיקף של 26 ש"ש מתוך החוגים: ספרות עברית וכללית, מדעי הטבע, לימודי הסביבה וחקלאות, מתמטיקה, לשון עברית.

סטודנטים הלומדים בנתיב בית הספר (גילי 6-21) עם תעודת הוראה לבית הספר העל-יסודי יבחרו בחוג בהיקף של 26 ש"ש מתוך רשימת החוגים המפורטים להלן: מקרא, תרבות ישראל, היסטוריה, מדעי החברה ואזרחות, גיאוגרפיה, ספרות עברית וכללית, לימודי הסביבה וחקלאות, לשון עברית (פירוט השיעורים מופיע בפרק החוגים).

חטיבה בחינוך מיוחד למי שאינם לומדים לתעודת הוראה – 13 ש"ש
פירוט נושאי הלימוד וסדר הלימודים

נושאי הלימוד	אופן לימוד	א	ב	ג	ד	סה"כ	הערות
קורסי מבוא							
9							
מחשבת החינוך המיוחד	חובה	1					
אוכלוסיות עם צרכים נוספים	חובה	1					
התפתחות אופיינית ולא אופיינית של שפה	חובה	1					
מבוא ללקויות למידה	חובה	1					
היבטים התפתחותיים ברכישת שפה כתובה	חובה	1					
איתור קשיים ברכישת חשבון א	חובה	1					סמסטר א
איתור קשיים ברכישת חשבון ב (תנאי מקדים: איתור קשיים ברכישת חשבון א)	חובה	1					סמסטר ב
גישות מתווכות בהוראה	חובה		1				
סוגיות בשילוב	חובה		1				
קורסים מתקדמים							
4 חובה							
קשיים ברכישת אוריינות א (תנאי מקדים: היבטים התפתחותיים ברכישת שפה כתובה)	חובה		1				סמסטר א
קשיים ברכישת אוריינות ב (תנאי מקדים: איתור קשיים בקריאה ובכתיבה א)	חובה		1				סמסטר ב
נירו קוגניציה לחינוך מיוחד	חובה		1				
משפחה-קהילה-מערכת החינוך המיוחד	חובה				1		

הכשרת מורים לחינוך מיוחד ולמתמטיקה ביסודי

מבנה הלימודים

שעות שנתיות	תחום	
12	מרח"ב – לימודי חינוך והוראה	1
18	הכשרה קלינית	2
60 28 32	סה"כ לימודים דיסציפלינריים חוג חינוך מיוחד חוג מתמטיקה	3
4	לימודי העשרה	4
	לימודי חובה (ללא נקודות זיכוי)	5
94	סה"כ	

פירוט נושאי הלימוד וסדר
הלימודים

סה"כ בש"ש	שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	אופן הלימוד	נושאי הלימוד
12						לימודי חינוך והוראה
10						מרח"ב
				3	פא"פ	לבחור בחינוך בחברה הישראלית
				1	פא"פ	דמוקרטיה שוויון ומערכת החינוך בישראל
				1	א-סינכרוני	פסיכולוגיה התפתחותית
			1		פא"פ	אוריינות שפתית לאקדמיה
			1		פא"פ	מחקר בשדה החינוך
			1			חינוך דיאלוגי ולמידה משמעותית
		1			פא"פ	פיתוח זהות אישית ומקצועית של המחנך
		1			פא"פ	חדשנות פדגוגית
2						א. המורה כלומד וכחוקר
		2				חקר הוראת החינוך המיוחד
28						החוג לחינוך מיוחד

נושאי הלימוד	אופן הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ בש"ש
חינוך מתמטי בבית הספר היסודי						10

נושאי הלימוד	אופן הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ בש"ש
הוראת מתמטיקה בכיתות א-ב			1			
חלופה בהערכה בהוראת מתמטיקה			1			
הוראת מתמטיקה בכיתות ג-ו			1			
הוראת נושאים באלגברה וגיאומטריה			2			
מבוא לשיטת התערבות בחשבון			1			
היבטים פסיכולוגיים בהוראת מתמטיקה או נירוקוגניציה לחינוך המיוחד				1		
איתור קשיים ברכישת חשבון				2		
אוריינות דיגיטלית בהוראת המתמטיקה				1		
ב. הכלה והשתלבות						
7						
מחשבת החינוך המיוחד	אסינכרוני	1				
אוכלוסיות עם צרכים נוספים	פא"פ	1				
מבוא ללקויות למידה	פא"פ	1				
קורסי מוקד בהתאם למוקד הלימודים (בנוסף למצויין בסעיף "אוריינות שפתית")	פא"פ		4			
ג. חינוך כיתה						
3						
אסטרטגיות הוראה (מוקד)	פא"פ			2		
משפחה-קהילה-מערכת החינוך המיוחד	משולב				1	
ד. אוריינות שפתית						
8						
התפתחות אופיינית ולא אופיינית של שפה	משולב	1				

נושאי הלימוד	אופן הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ בש"ש
היבטים התפתחותיים ברכישת שפה כתובה	פא"פ	1				
גישות מתווכות בהוראה	א-סינכרוני		1			

נושאי הלימוד	אופן הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ בש"ש
קשיים ברכישת אוריינות א (תנאי מקדים: היבטים התפתחותיים ברכישת שפה כתובה)	פא"פ		1			
קשיים ברכישת אוריינות ב (תנאי מקדים: איתור קשיים בקריאה ובכתיבה א)	פא"פ		1			
קורס מוקד (1 לפי מוקד הלימודים): תקשורת תומכת חליפית / שפת סימנים למתחילים / הבעה בכתב: תיאוריה, הערכה והתערבות/ יסודות בבליותרפיים בספרות ילדים	פא"פ / א-סינכרוני			1		
סדנה בהוראה מותאמת באוריינות	פא"פ		2			
לימודי העשרה						4
אשנב לעברית	פא"פ	1				
פסיכופתולוגיה וקשיי התנהגות	א-סינכרוני		1			

נושאי הלימוד	אופן הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ בש"ש
אנגלית			2			
הכשרה קלינית						18
התנסות בהוראה משלבת			4			
אסטרטגיות הוראה בחינוך משלב (מלווה התנסות)			2			
התנסות בהוראה ח"מ (מוקד)				4		
סדנת סטאז'					2	
התנסות מודרכת בהוראה במסלול היסודי + קורס דידיקטיקה של הוראת המקצוע					6	

הכשרת אקדמאים להוראה בחינוך מיוחד (21-6)

תוכנית הלימודים מיועדת להכשיר אקדמאים להוראה ולטיפול בתלמידים עם מוגבלות הלומדים במסגרות מיוחדות או משלבות של החינוך המיוחד. התוכנית משלבת לימודים עיוניים בחינוך מיוחד והתנסות במגוון מסגרות חינוכיות ובסדנאות לאבחון ולטיפול בתלמידים מתקשים בקריאה, בכתיבה ובחשבון. הקבלה ללימודים מותנית בריאיון קבלה.

מבנה הלימודים

1	לימודי חינוך והוראה	12 ש"ש
2	הכשרה קלינית	18 ש"ש
3	חוג חינוך מיוחד	26
4	לימודי חובה (ללא נ"ז)	
סה"כ		56 ש"ש*

* התוכנית המפורטת לעיל היא התוכנית המלאה. לכל סטודנט תיבנה תוכנית אישית מותאמת בהתאם ללימודיו האקדמיים הקודמים ועל בסיסם יקבע היקף השעות הסופי.
* להסבר על משמעות מרכיבי הלימוד ראו בפתיח של המסלול לחינוך מיוחד לעיל, עמ' 95.

פירוט נושאי הלימוד וסדר הלימודים

תחום	קורסים	היקף בש"ש	אופן/ זמן הלימוד
1. לימודי חינוך והוראה			
א. קורסי חינוך גנריים			
		6	
	פסיכולוגיה התפתחותית	1	א-סינכרוני
	סיכויים וסיכונים של גיל ההתבגרות	1	א-סינכרוני
	חינוך הומניסטי בעבר ובהווה	1	א-סינכרוני
	חלופות בהערכת לומדים	1	א-סינכרוני
	נירופדגוגיה	1	היברידי
	החברה הישראלית כחברה רב-תרבותית	1	א-סינכרוני
ב. קורסי חינוך והוראה במסגרת המסלול (או נושאים שילמדו בתוך קורסים)			
		6	
	גישה מערכתית בחינוך המיוחד	3	משולב +

תחום	קורסים	היקף בש"ש	אופן/ זמן הלימוד
			פרונטלי
	חדשנות פדגוגית – מתאוריה ליישום	1	
	עברית לאקדמאים	1	
	למידה והסתגלות חברתית	2	
2. הכשרה קלינית			
	יזמות בחינוך + תרומה לקהילה אקדמיה- כיתה	3	במסגרת ההכשרה המעשית
	אסטרטגיות הוראה (מוקד)	3	פא"פ
	סדנה בהוראה מותאמת באוריינות	3	פא"פ
	סדנה בהוראה מותאמת בחשבון	3	
	התנסות בהוראה בהתאם למוקד	6	פא"פ
3. לימודים דיספלינריים – החוג לחינוך מיוחד:			
13			
קורסי מבוא			
	מחשבת החינוך המיוחד	2	א-סינכרוני
	אוכלוסיות עם צרכים נוספים	1	פא"פ
	היכרות עם מסגרות בחינוך המיוחד	1	פא"פ
	סוגיות בשילוב	1	פא"פ
	התפתחות אופיינית ולא אופיינית של שפה	1	משולב
	מבוא ללקויות למידה	2	פא"פ
	היבטים התפתחותיים ברכישת שפה כתובה	1	פא"פ
	מבוא להוראת החשבון בחינוך המיוחד: היבטים תיאורטיים וישומיים	2	א-סינכרוני
	פסיכופתולוגיה וקשיים בהתנהגות	1	א-סינכרוני

תחום	קורסים	היקף בש"ש	אופן/ זמן הלימוד
	גישות מתווכות בהוראה	1	א-סינכרוני
קורסים מתקדמים			
	נירוקוגניציה לחינוך מיוחד	1	א-סינכרוני
	עבודת צוות רב-מקצועי בחינוך המיוחד בראי הגישה האקולוגית	1	משולב
	תהליכים תקינים ולקויים ברכישת האוריינות	2	א-סינכרוני
	מבוא לשיטות התערבות בחשבון	1	משולב
	סמינריון (בחירה ב-1): 1) הורות – דרכי התמודדות בחינוך מיוחד 2) חוויית השילוב של תלמידים עם צרכים מיוחדים בחינוך הרגיל	2	פא"פ
לימודים במוקד		6	בחירה במוקד אחד + 1 ש"ש במוקד נוסף
א. מוקד לקויי התפתחות			
	למידה של תלמידים ושל בוגרים עם מוגבלות שבילית התפתחותית	1	פא"פ
	תקשורת תומכת חלופית	1	פא"פ
	תלמידים עם קשיים על הרצף האוטיסטי	1	פא"פ
	מעורבות והשתתפות בקהילה וסנגור עצמי	1	א-סינכרוני
	סוגיות בחינוך חברתי-מיני	1	פא"פ
ב. מוקד לקויי שפה, חירשים וכבדי שמיעה			
	חירשים וכבדי שמיעה – היבטים חברתיים, רגשיים וקוגניטיביים	1	פא"פ
	שפה של ילדים עם לקויות שמיעה ושפה	1	פא"פ
	מבוא לאודיולוגיה חינוכית	1	פא"פ

תחום	קורסים	היקף בש"ש	אופן/ זמן הלימוד
	שפת סימנים למתחילים	1	פא"פ
	שפת סימנים למתקדמים	1	פא"פ
ג. מוקד לקויי למידה			
	ליקויי למידה והתנהגויות סיכון	1	א-סינכרוני
	הבעה בכתב: תיאוריה, הערכה והתערבות	1	פא"פ
	שיטות התערבות וטיפול בקשיים בחשבון	1	משולב
	קשב ותפקודים ניהוליים	1	א-סינכרוני
	שיטות ויסות התנהגות לתלמידים עם הפרעות התנהגות וקשיים רגשיים	1	פא"פ
ד. מוקד הפרעות רגשיות והתנהגותיות			
	הסתגלות חברתית של תלמידים עם הפרעות התנהגות וקשיים רגשיים	1	פא"פ
	שיטות ויסות התנהגות לתלמידים עם הפרעות התנהגות וקשיים רגשיים	1	פא"פ
	דיאלוג פנימי ככלי העצמה למורה בחינוך מיוחד	1	פא"פ
	משחק תיאטרון ודרמה ככלי בחינוך המיוחד	1	פא"פ
	יסודות בבליותרפיים בספרות ילדים	1	א-סינכרוני
4. לימודי חובה (ללא נ"ז)			
	עזרה ראשונה	v	
	ביטחון ובטיחות וזהירות בדרכים	v	



נתיב משולב: חינוך מיוחד בגיל הרך (לידה עד גיל שש)

ראש החוג לחינוך לגיל הרך: ד"ר ענת בן שבת
שעות קבלה: יום א 12:00-11:00 (בתיאום מראש)
מיקום: דקל 423 (חדר 5)
anatbensha@gmail.com | 09-7476414

ראש החוג לחינוך מיוחד: ד"ר ענת משה
שעות קבלה: יום ג 16:00-17:00 (בתיאום מראש)
מיקום: דקל 423 (חדר 3)
anat.moshe@beitberl.ac.il | 09-74765109

סגל המרצים: גב' סיגלית אבירם-בריל, ד"ר מאיה אייזנברג, ד"ר שולמית ביסמנובסקי, גב' יעל בלבן, ד"ר אפרת בנג'ו, גב' יפעת בן-זאב, ד"ר ענת בן שבת, גב' חפציבה ברוגל, ד"ר עינת ברעם-אשל, גב' אשרת גזל, ד"ר שחר גינדי, קרן גלר, גב' ניצן דעדוש-סטפן, ד"ר בר זוהר-שי, ד"ר מטי זכאי-משיח, ד"ר טלי יעקובי, ד"ר שגית מור, ד"ר שי מנשה, ד"ר בלומה סגל, גב' זהר סיטנר, ד"ר אלונה עובדיה, גב' אורה צימרמן, ד"ר ירדן קדר, גב' רינת קדמי-רינסקי, גב' חגית קציר, גב' דקלה קורן, ד"ר יעל קסנר ברוך, ד"ר מרסל קרוגר, ד"ר נטע רבהון-דמתי.

הלימודים בנתיב זה הם בתוכנית דו-חוגית מורחבת המקנה כפל הסמכה: תעודת הוראה לגילאי הגן בחינוך הרגיל ובחינוך המיוחד. סטודנטים יוכלו להשתלב בנתיב זה רק לאחר שהתקבלה חוות דעת חיובית בסיום שנה ב מהמדריכה הפדגוגית והגננת המכשירה, לגבי איכות ההתנסות שלהן במעונות היום בשנה א, בגן הרגיל ובשנה ב. תפקידם של מנהלי גן בחינוך המיוחד הוא איתור, אבחון וטיפול בילדים עם מוגבלויות, במטרה לסייע להם לממש, מוקדם ככל האפשר, את יכולותיהם תוך תיווך חינוכי ובמסגרת תוכנית טיפולית סדורה ואישית.

תוכנית הלימודים נועדה להכשיר מנהלי גן לטיפול בילדים עם מוגבלויות הלומדים במסגרות חינוכיות שונות ברצף שבין גן הילדים הרגיל ועד לגן המיוחד. תוכנית הלימודים נבנתה בשיתוף המסלול לגיל הרך. שילוב בין-מסלולי זה, יצר תוכנית לימודים שיש בה תשתית תיאורטית רחבה של לימודי הילדות המוקדמת תוך הדגשת היבטים התפתחותיים טיפוסיים ושאינם טיפוסיים, ויש בה איתור וטיפול בילדים עם מוגבלות בגיל הרך. בוגרי המסלול יוכלו להשתלב בהוראה במסגרות של הגן הרגיל, במסגרות של החינוך המשלב ובמסגרות החינוך המיוחד לגן.

מבנה תוכנית הלימודים

שעות	תחום	
12	לימודי חינוך והוראה	1
24	הכשרה קלינית	2
67 (41)	לימודים דיסציפלינריים:	3
(11)	החוג לגיל הרך	
(15)	החוג לחינוך מיוחד	
	לימודי חינוך מיוחד לידה עד שש	
2	לימודי העשרה	4
-	לימודי חובה (ללא נ"ז)	5
105	סה"כ	

פירוט המרכיבים בתוכנית הלימודים:

1. לימודי חינוך והוראה

תחום זה כולל לימודי תשתית עיוניים ויישומיים, הנחוצים כבסיס לעבודת החינוך וההוראה. הלימודים מתקיימים במסגרת למידה ייחודית: מרח"ב = מרחב רבגוני חינוכי בינתחומי. הלימודי במרח"ב מתקיימים במשותף עם תלמידי שאר המסלולים ועוסקים בסוגיות מרכזיות בקשר שבין חברה וחינוך, בבירור הזהות מקצועית של הלומדים כאנשי חינוך, באוריינות שפתית לאקדמיה, בחקר למידה משמעותית בכיתה, ביזמות וחדשנות בשדה החינוך ועוד (הפירוט בטבלה להלן). המרח"ב כולל התנסויות בדרכי למידה חדשניות, הרצאות, סדנאות, סיורים ופעילויות מגוונות.

2. **הכשרה קלינית** במסגרת ההכשרה הממוקדת לחינוך המיוחד בגיל הרך משתתפים הסטודנטים בהתנסות מודרכת בהוראה. במסגרת זו הם נחשפים למגוון מסגרות ושירותים הניתנים על ידי מערכת החינוך הרגיל והמיוחד, ומתנסים בעבודה חינוכית-טיפולית עם תלמידים שיש להם מוגבלות וצורך חינוכי ייחודי. צוות של מדריכים פדגוגיים וגננות מאמנות מלווה את ההתנסות.

בשנה א – התנסות במעונות יום וסיורים להכרת מסגרות גניות שונות ובכללן גני חינוך מיוחד.

בשנה ב – ההתנסות תתקיים במשך יומיים בשבוע בגני טרום חובה וחובה בחינוך הרגיל.

בשנה ג – ההתנסות תתקיים במשך יומיים בשבוע בגני חינוך מיוחד.

בשנה ב ו-ג ההתנסות הקלינית תתקיים יומיים בשבוע, החל מה 1.9 כולל ימי הערכות וחופשת סמסטר.

ציון עובר בקורס ההתנסות המודרכת הוא 70.

3. לימודים דיסציפלינריים

הלימודים הדיסציפלינריים הם לימודי ידע-התוכן הנדרש למחנכי החינוך המיוחד בגיל הרך, והם כוללים שלושה רכיבים:
החוג לגיל הרך (ראו פירוט בהמשך).
לימודי חינוך מיוחד לידה עד שש (ראו פירוט בהמשך).
החוג לחינוך מיוחד (ראו פירוט בהמשך).

4. לימודי העשרה

אנגלית למטרות אקדמיות

5. לימודי חובה

עזרה ראשונה
ביטחון ובטיחות וזהירות בדרכים

*התמחות בהוראה (סטאז') וחניכה מקצועית במסגרות החינוכיות כל בוגרי המסלול מחויבים בשנת סטאז' על מנת לקבל רישיון הוראה ממשד החינוך.
שנת הסטאז' היא שנת העבודה הראשונה של הגננת במערכת החינוך.
לפרטים ראו: 'יחידת פורשים כנף', עמ' 251

פירוט נושאי הלימוד וסדר הלימודים

הערות	סה"כ בש"ש	שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	או פן הלימוד	נושאי הלימוד
12							1. לימודי חינוך והוראה
	6	א. מרח"ב – מרחב רבגוני חינוכי בינתחומי					
					1		אתגרי החינוך בעידן הפוסטמודרני – מוק
					1		התפתחות פיזיולוגית בינקות ובילדות
					1		דמוקרטיה וצדק חברתי
					3		לבחור בחינוך בחברה הישראלית
	4	ב. מרח"ב שנה ב					
				1			אוריינות שפתית לאקדמיה

				1		מחקר בשדה החינוך
				1		חינוך דיאלוגי ולמידה משמעותית
				1		חלופות בהערכת לומדים
	2					לימודי חינוך שנה ד
	2					סדנת סטאז'
24						
2. הכשרה קלינית						
				1 2		התנסות יומיים בשבוע בגני טרום חובה וחובה
			1 2			התנסות בגני חינוך מיוחד
67						
3. לימודי החוג						
א. חוג גיל הרך 41 ש"ש						
ב. לימודי חינוך מיוחד (לידה עד שש) 15 ש"ש						
ג. חוג חינוך מיוחד 11 ש"ש						
2						
4. לימודי העשרה						
				2		אנגלית (עד רמת פטור)
5. לימודי חובה (ללא כ"ז)						
			v			עזרה ראשונה
			v			ביטחון ובטיחות וזהירות בדרכים
105						
סה"כ						

היקף הלימודים בחוג לחינוך לגיל הרך הוא 41 ש"ש:

סו"ב	שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	חוג הגיל הרך
5					דרכי הוראה בגיל הרך
				2	מעורבות חברתית - התנסות במסגרות חינוכיות לגילי לידה-3
				1	הכרת מסגרות (סיורים בגני רג'ו אמיליה, אנתרופוסופי, מונטסורי, גן-יער, גן חינוך (מיוחד)
			2		קורס מלווה התנסות שנה ב כולל ניהול צוות ויחסי הורים גננת
5					טבע ומדעים – חובה
				1	חינוך לבריאות בגיל הרך
		1			חינוך סביבתי לגיל הרך
			2		טיפוח חשיבה חוקרת בגיל הרך
				1	חוקרים ויוצרים – מה בין מדע ואומנות?
1					חשיבה מתמטית
			1		פיתוח חשיבה מתמטית בגן
3					ספרות ילדים
				1	גישה לספר וטיפוח השפה בקרב פעוטות
			1		היבטים התפתחותיים וחינוכיים בספרות ילדים
				1	יסודות בספרות ילדים
5					אומנויות
		1			ציורי ילדים – חוויה ויצירה
				1	טכניקות באומנות
			1		אומנות בגן הילדים
			1		הקמת גן ירוק באמצעות אמנות
				1	מרחבי העשייה המוזיקליים בגן הילדים
3					תרבות ומורשת
			2		חגים ומועדים בישראל הרב תרבותית
				1	שירים לחג ומועד

סוה"כ	שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	חוג הגיל הרך
3					ארגון ולמידה במרחבי הגן
			1		יסודות בתכנון והערכת הלמידה בגן הילדים
	1				ארגון, ניהול ומדיניות בחינוך בגיל הרך (לידה עד שש)
		1			עיצוב וארגון הסביבה החינוכית בגן
3					התפתחות שפה
				1	ניצני אוריינות ורכישת השפה הכתובה
				2	רכישת השפה בגיל הרך
4					שיח מיטבי ומקרב בגן
		2			NLP וחשיבה חיונית – אימוץ דפוסי עבודה להשגת תוצאות רצויות
			2		מיינדפולנס בחינוך לגיל הרך: היבטים קשבניים, רגשיים ויישומיים
6					לידה עד שש
				1	תזונת פעוטות וילדים
				1	איכות טיפול בגיל הרך (על פי מדדי ITERS)
				1	התפתחות רגשית-חברתית
			1		התפתחות המשחק והתנועה בגיל הרך
				1	התפתחות קוגניטיבית
				1	ויסות ועיבוד חושי
2					חדשנות וחינוך דיגיטלי בגיל הרך
		2			יוצרי דרך - יזמות וחדשנות בגן הילדים הרגיל והמיוחד
1				1	אשנב לעברית
41	1	7	14	19	

15 ש"ש לימודי חינוך מיוחד (לידה עד שש):

הערות	סה"כ בש"ש	ד	ג	ב	א	אופן הלימוד	נושאי הלימוד
	15 ש"ש	קורסי חובה בחינוך מיוחד					
					1		ילדים עם לקויות התפתחותיות, מוטוריות ותחושתיות
					1		עבודת צוות רב-מקצועי בחינוך המיוחד בראי הגישה האקולוגית
				1			סוגיות בחינוך משלב בגן
				2			לקויות בשפה ובחשיבה מתמטית
				1			יוגה וחינוך לילדים עם צרכים נוספים
				1			גישות מתווכות בהוראה
קורס מלווה התנסות בגני חינוך מיוחד			2				דרכי הוראה בגני חינוך מיוחד
קורסים מתקדמים:							
			1				נירוקוגניציה לחינוך מיוחד
ילמד בצמוד להתנסות בגני חינוך מיוחד			2				סמינריון חקר ההוראה בחינוך המיוחד
		1					משפחה-קהילה-מערכת החינוך המיוחד
		2					סמינריון: חוויית השילוב של תלמידים עם צרכים מיוחדים בחינוך הרגיל

היקף הלימודים בחוג לחינוך מיוחד הוא 11 ש"ש על פי החלוקה הבאה:

3 ש"ש קורסי חובה

8 ש"ש קורסי מיקוד

נושאי הלימוד	א	ב	ג	ד	סה"כ בש"ש	הערות
קורסי חובה						
3 ש"ש						
מחשבת החינוך המיוחד	2					
פסיכופתולוגיה וקשיים בהתנהגות		1				
קורסי מיקוד בחינוך מיוחד						
8 ש"ש						
קשב ותפקודים ניהוליים			1			
יסודות ביבליותרפיים בספרות ילדים			1			
תיאטרון ודרמה ככלי, משחק בחינוך המיוחד			1			
תקשורת תומכת חלופית			1			
מבוא לאודיולוגיה חינוכית			1			
שפת סימנים למתחילים			1			
תלמידים עם קשיים על הרצף (ASD) האוטיסטי			1			
מעורבות והשתתפות בקהילה וסגור עצמי			1			